Returul campionatului Diviziei A și-a consumat de acum primele etape. După o iarnă a pregătirilor în care s-au făcut considerabile eforturi materiale și morale, în vederea unor acumulări pe toate planurile, impuse de duritatea întrecerii pe întreaga sa durată, **echipele s-au angajat cu toată convingerea în disputa pentru un loc mai bun sub „sparele clasamentului". Acest lucru reprezintă, indiscutabil, unul dintre principalele aspecte pozitive pe care le evidențiază debutul actualului sezon oficial.** Și este firesc să fie așa atîta vreme cît competiția în sine obligă, poate mai mult decît oricînd acum, pe toată lumea la o mobilizare generală a forțelor, la o reconsiderare a veleităților proprii, indiferent de poziția pe care fiecare formație o ocupă în prezent în ierarhia divizionară.

Dar pretențiile noastre nu se rezumă doar la ceea ce am putea numi realizări de ordin cantitativ, exprimate de regulă în sfera capacității combative a echipelor. **Am așteptat — și așteptăm desigur în continuare — de la acest retur ca el să ne ofere imaginea de ansamblu a unor întîlniri de calitate, a unui fotbal bun în adevăratul înțeles al cuvîntului, a unui salt valoric care să ne dea dreptul a spera într-o reală afirmare și pe tărîm internațional. Deocamdată, sincer vorbind, nu avem suficiente motive să ne declarăm prea mulțumiți în această privință.** Poate că este și prea devreme, după numai cîteva etape, să asistăm la transformări de conținut spectaculoase pe planul performanței fotbalistice. De aceea nici nu ne grăbim a face acum loc unor considerații analitice propriu-zise care să ne tenteze a anticipa unele concluzii.

În schimb, folosindu-ne de unele observații directe și date obținute cu ocazia disputării jocurilor din acest început de sezon, vom încerca a desprinde cîteva aspecte mai semnificative din problematica atît de bogată, pe care ne-o prilejuiește comportarea echipelor și însăși desfășurarea campionatului.

Aceste aspecte se referă, evident, numai la primele trei etape din retur, dar importanța lor de fond le menține și mai departe în actualitate, ceea ce ne îndreptățește să le oferim, spre prezentare, în coloanele acestei pagini. Să începem deci cu...

DIVIZIA NAȚIONALĂ A

CONSIDERAȚII TEHNICO-TACTICE DUPĂ PRIMELE 3 ETAPE

...O SINTEZĂ ÎN ZECE PUNCTE

Aceasta este de fapt principala piesă la „dosarul" începutului celei de-a doua jumătăți a campionatului, cuprinzînd înregistrări statistice făcute de observatorii federali, pe marginea partidelor din etapele a XVIII-a, a XIX-a și a XX-a.

Răspunsurile — așa cum rezultă din centralizarea aprecierilor înscrise în rapoartele de observare — la zece întrebări, care înglobează și principalele elemente de conținut ale jocului practicat de cele 18 divizionare A, se prezintă după cum urmează :

1. **OMOGENIZAREA ECHIPELOR** a obținut, în etapa a XVIII-a, **de 9 ori calificativul bine, de 3 ori satisfăcător și de 6 ori nesatisfăcător ;** în etapa a XIX-a : **11 — 6 — 1 ;** iar în etapa a XX: **6 — 7 — 5.** Pe ansamblul celor 270 de minute de joc ale returului situația omogenității exprimă în mod surprinzător **o tendință de scădere,** în loc de creștere, cum ar fi fost normal, de la meci la meci ;

2. **TEMPO-ul DE JOC este apreciat,** în etapa a XVIII-a, **de 11 ori ca ridicat, de 5 ori mediu și de 2 ori ca necorespunzător ;** în etapa a XIX-a : **9 — 7 — 2** și în etapa a XX-a : **7 — 8 — 3.** Ce desprindem de aici ? Și la acest capitol, deosebit de important în desfășurarea întrecerii care definește printre altele fotbalul modern, aceeași remarcă de mai înainte, deloc îmbucurătoare, **a unei relative scăderi.**

3. **PREGĂTIREA FIZICĂ a fost considerată ca bună la 12 echipe, ca satisfăcătoare la o singură formație,** în etapele a XVIII-a și a XIX-a, pentru ca în următoarea (a XX-a) situația să se prezinte astfel : **de 9 ori bine, de 8 ori satisfăcător și o dată nesatisfăcător.** Cu alte cuvinte și în acest caz se manifestă **o evoluție generală ușor descendentă, în flagrantă contradicție cu momentul competițional actual care, teoretic cel puțin, presupune un nivel ridicat al capacității de efort la început de sezon, după o pregătire de iarnă apreciată, la timpul său, ca substanțială ;**

4. **VALOAREA APĂRĂRILOR** este cotată în etapa a XVIII-a **ca bună de 11 ori, ca satisfăcătoare de 6 ori și slabă o dată ;** în etapa a XIX-a înregistrăm un oarecare progres : **13 — 4 — 1,** care este din nou anulat în următoarea : **11 — 5 — 2 ;**

5. **FOLOSIREA MARCAJULUI,** element tactic legat de modul de acțiune al echipelor în defensivă, **este printre puținele; dacă nu chiar singurul lucru realizat pe o treaptă superioară de la o etapă la cealaltă** sau după cum rezultă de altfel și din calificativele acordate de observatorii federali : **la 8 echipe bine, la 7 satisfăcător și la 3 nesatisfăcător** (în etapa a XVIII-a) ; **7 — 2 — 4** (în etapa a XIX) și **10 — 7 — 1** (în etapa a XX-a) ;

6. **VALOAREA ATACURILOR** se prezintă, în schimb, **într-un accentuat și îngrijorător regres.** Iată și cifric concretizată o asemenea afirmație : în etapa a XVIII-a echipele au fost notate din punct de vedere al exprimării lor pe plan ofensiv **de 4 ori cu bine, de 11 ori cu satisfăcător și de 3 ori cu slab ;** în etapa a XIX-a situația s-a menținut aproximativ neschimbată **(5 — 10 — 3)** pentru ca în cea de-a XX-a să se ajungă la o relație de **3 — 5 — 10,** în care mai bine de **jumătate din numărul divizionarelor A au avut în atac prestații formale, sub baremul minim valoric impus de performanță ;**

7. **PRECIZIA PASELOR, una din condițiile jocului ofensiv de calitate, este și ea în mare suferință.** Cum ? Urmărind aprecierile făcute de observatorii federali vom vedea că în etapa a XVIII-a **un număr de 4 echipe au obținut calificativul „bine", 9 „satisfăcător" și 5 „nesatisfăcător".** În etapa a XIX-a am remarcat o oarecare îmbunătățire în această privință : **3 — 13 — 2,** dezmințită însă categoric de constatările prilejuite de meciurile săptămînii următoare : **5 — 4 — 9 !**

8. **EFICACITATEA exprimă cum nu se poate mai bine marile insuficiențe pe planul instruirii, în general și în special pe acela al randamentului în atac...** Așa bunăoară, în etapa a XVIII-a s-au tras **109 șuturi pe poartă rezultînd 21 de goluri,** în etapa a XIX-a raportul a fost de **119—19,** pentru ca în cea de-a XX-a să se ajungă la o cifră record de ineficacitate : **95 de șuturi și numai 10 goluri !**

9. **STAREA DISCIPLINARĂ ridică, la rîndul său, probleme prin creșterea numărului de cartonașe acordate jucătorilor : 5** în etapa a XVIII-a, **12** în etapa a XIX-a și **14** în etapa a XX-a. **Deci, progresiv... în rău !**

10. **CALITATEA ARBITRAJELOR, bună în ansamblu, cu mici excepții, printre care meciurile de la Petroșani și Iași din etapa a XIX-a.**

Și acum o scurtă și necesară concluzie.

Comparativ cu prima etapă a returului — pe care o luăm de bază — **cea de-a doua** (a XIX-a a campionatului) **a marcat ușoare progrese în privința omogenității echipelor, a preciziei paselor și organizării apărărilor. De așteptat era ca următoarea etapă** (a XX-a) **să ne aducă o notă în plus de calitate. În mod surprinzător însă aceasta a constituit un moment de regres al competiției, din toate punctele de vedere.** Să fie oare aceasta o situație accidentală în comportarea echipelor noastre fruntașe ? Ne-ar place să credem că da. Pentru că altfel ar fi de neînțeles tot rostul marilor eforturi depuse în cele opt săptămîni ale perioadei pregătitoare din iarna acestui an.

Oricum însă etapa de azi, a XXI-a, ne poate furniza unele date care să permită, în continuare, aprecieri cît mai aproape de realitatea lucrurilor.

RAȚIUNEA SCHIMBĂRILOR DE JUCĂTORI

Printre datele pe care ni le oferă desfășurarea meciurilor dintr-o etapă divizionară oarecare, acelea privind înlocuirea jucătorilor se bucură, în general, de mai puțină atenție, în cadrul obișnuitelor momente de analiză. Deși, în realitate, operațiunea în sine nu trece deloc neobservată, ba dimpotrivă se petrece în condițiile în care jocul este oprit și schimbul acesta, destinat să aducă în teren forțe noi de pe banca rezervelor, se face respectîndu-se un anumit ceremonial pe care nu o dată îl însoțesc și comentariile zgomotoase ale publicului.

De regulă, lucrurile se opresc aici și discuțiile aproape că încetează din clipa în care jocul se reia și privirile sînt din nou ațintite asupra întrecerii de pe gazon. **Așa s-a întîmplat în meciurile primei etape a returului de 25 de ori, în următoarea etapă de 22 de ori și în cea de a treia de alte 25 de ori. În total deci 72 de schimbări de jucători în 270 de minute de joc.** Sînt cifre care și la prima vedere, pot spune multe lucruri, raportîndu-le la faptul că ne găsim la început de sezon, după o lungă perioadă de pregătire în care toată lumea a lucrat cu multă sîrguință și acumulările de energie n-au avut cînd să se consume chiar atît de repede. De unde și întrebarea : **cum pot fi justificate totuși atîtea intervenții în formula de echipă pe durata unei întîlniri, cînd numai în puține situații se pot invoca motive de forță majoră ?** Să fie cumva vorba de probleme de formație încă nerezolvate în perioada instruirii precompetiționale și transferate de aceea, pentru cîteva etape pe parcursul campionatului ? Tot ce-i posibil. Și am vrea să credem că acesta-i adevărul, că pe undeva mai stăruie, firesc, incertitudini create de restructurările în ideea de joc sau de unele debuturi. Că nu este cazul să apelăm chiar de pe acum la explicații mai de fond, cum ar fi aceea a insuficienței lor în pregătire, pe care le sugerează într-o oarecare măsură — mai mult decît așa-zisa inadaptabilitate tactică — capacitatea de efort destul de redusă la ora actuală a unora dintre jucători.

De aceea socotim mai util ca, în locul unor concluzii întemeiate deocamdată pe argumente nu suficient de convingătoare într-o privință sau alta, să încercăm a ne opri puțin asupra unor elemente de detaliu deosebit de importante pentru înțelegerea sensului temei noastre în discuție.

Primul dintre acestea se referă la reapariția cifrei totale a schimbărilor de jucători pe posturi. Și iată de pildă ce ne oferă datele înlocuirilor din primele trei etape : **5 portari, 5 fundași, 18 mijlocași și 44 de atacanți** (28 de extreme și 16 atacanți centrali). Ce rezultă de aici ? De bună seamă că cele mai multe căutări și totodată și **cele mai frecvente rocade de jucători au loc în compartimentul ofensiv al echipelor,** acolo unde fiecare antrenor simte nevoia acută a omului de gol. În această idee, **Bălan** și **Ștefănescu** iau locul lui **Niță** și **Țarălungă, Istrătescu** sau **Dincuță** pe cel al lui **Cuperman, Bungău** pe cel al lui **Bojin, Lică** schimbă cu **Oprea, Lucaci** cu **Leșeanu, Petreanu** cu **Năsturescu, S. Bretan** cu **Cojocaru, Caraman** cu **Negoescu, Gojgaru** cu **Sălceanu, Irimiță** cu **Spirea, Stoichiță** cu **G. Stan** ș.a.m.d.

Un al doilea aspect, demn de reținut în legătură cu înlocuirile de jucători, este și acela privind perioadele de timp cînd acestea se efectuează în cursul unui meci : 1 între min. 1-15 ; 1 între min. 16-30 ; 5 între min. 31-45 ; 22 între min. 46-60 ; 32 între min. 61-75 și 11 în ultimul sfert de oră al întîlnirilor. Așadar, în proporție de peste 90 la sută, schimbările se realizează în repriza secundă, iar ponderea în cadrul acesteia o deține — și nu întîmplător — perioada cuprinsă între min. 61 și 75, socotită ca cea mai critică pentru susținerea efortului în condiții competiționale.

Au existat în desfășurarea primelor trei etape ale acestui retur și unele formații care nu s-au folosit de dreptul regulamentar al înlocuirilor de jucători : **Steaua** și **C.F.R.** (în etapa a XVIII-a), **Steaua, Steagul roșu U.T.A.** și **Petrolul** (în etapa a XIX-a), **Steagul roșu** și **A.S.A.** (în etapa a XX-a). Este lăudabilă o astfel de stabilitate în formula de echipă și **ea dovedește nu numai creditul acordat unor jucători pregătiți a face față unui efort susținut timp de 90 de minute, ci și intenția antrenorilor respectivi de a acționa consecvent pe linia unei idei de joc precise.** Și aceste exemple, ca și altele precedente asemănătoare, pledează fără îndoială în favoarea unei atitudini potrivit căreia schimbarea jucătorilor în timpul meciului trebuie să fie impusă numai de rațiuni obiective și nu de simple artificii tactice sau de insuficiențe în pregătire.

Mihai IONESCU

SE ȘUTEAZĂ PUȚIN ȘI, FIREȘTE, SE MARCHEAZĂ PUȚIN

Săptămîna trecută, redactorii noștri, prezenți la meciurile etapei a XX-a, v-au prezentat însemnări despre activitatea „VÎRFULUI DE ATAC", a „VÎRFULUI DE LANCE" capabil să spargă blocurile defensive și să țintească cît mai des spațiul porții. Concluziile s-au impus de la sine, mai ales că în acea etapă s-a bătut recordul de ineficacitate. **Sigur că nimeni nu este absurd să considere că dacă se marchează multe goluri, în acest fel, fotbalul românesc s-ar situa la înălțimea cerințelor și baremurilor internaționale.** Nu ! Pentru că se știe, constatările ne-au pus de nenumărate ori această alternativă, că publicul și specialiștii pot pleca satisfăcuți de la stadion chiar dacă uneori nu... plouă cu goluri, calitatea spectacolului fiind la înălțime, portarii și compartimentele defensive destrămînd cu iscusință manevrele de marcare a golului de o parte și de cealaltă. Deci, din capul locului, în general, nu putem pune niciodată semn de egalitate între numărul de goluri marcate și calitatea propriu-zisă a întîlnirilor respective.

Dar, din păcate, jucătorii **de Divizia A dau dovadă de o anumită neputință condamnabilă în materie de eficacitate.** Avem în față o serie de date comparative, din interpretarea lor putîndu-se desprinde nenumărate concluzii de ordin, în primul rînd practic, atît pentru „actorii" în cauză cît și pentru tehnicienii care-i pregătesc. Iată cîteva din ele. **După primele trei etape ale returului,** adică în 27 de meciuri, **s-au înscris doar 50 de goluri față de 68 înscrise în primele trei etape ale turului** (nota bene!), **ceea ce reprezintă, pentru acest început de sezon o medie alarmantă.** Și ca să ajungem la ceea ce ne doare — DE CE SE MARCHEAZĂ PUȚIN ? — e firesc să punem în balanța activității echipelor divizionare A numărul de șuturi pe spațiul porții expediate de jucători, singurul indicator care este, într-un fel, o rezultantă a numărului de goluri înscrise de o echipă într-o etapă sau alta.

Dacă am întocmi un clasament al echipelor cu cele mai multe șuturi pe spațiul porții, ei bine, actualul lider **Universitatea Craiova** conduce cu cele 27 de șuturi expediate de atacanții săi, demonstrînd că poziția sa fruntașă nu este întîmplătoare (21 acasă în două partide și 6 afară).

Recordul negativ în materie îl bate, însă, de departe echipa bucureșteană **Rapid : opt, citiți bine, doar opt șuturi pe spațiul porții în trei etape** (șase în jocurile disputate acasă, cîte trei de meci, și două în deplasare), **cifră care explică foarte bine de ce formația „albvișiniilor" se află pe o poziție extrem de precară în această ediție a campionatului !** Și asta în timp ce ea are la dispoziție același lot de jucători talentați — unii dintre ei internaționali ! Mai sînt și alte echipe cu firmă și cu veleități aflate în aceeași suferință : **Dinamo — 14 șuturi** (11 acasă, într-un singur joc și trei în deplasare în două jocuri !) ; **Steaua — 19 șuturi** (11 acasă, într-un singur joc, și opt în deplasare în două jocuri !) Și restul formațiilor se învîrtesc în jurul acelorași baremuri cu mici diferențe în plus și minus. **Mergînd cu calculele mai departe, spectatorii au trebuit să aștepte, în cazul Rapidului, cîte 30 de minute pentru a vedea un șut pe spațiul porții : în cazul Stelei cîte 15 minute; cîte aproximativ 18—22 minute la Dinamo, A.S.A., Politehnica Iași, „U" Cluj, S.C. Bacău, Petrolul, Steagul roșu** etc. ca să nu le mai înșirăm pe toate. **Avizăm pe cititori că numărătoarea noastră are o anumită doză de indulgență, neadducînd în discuție gradul de periculozitate al șuturilor expediate pe spațiul porții, de atacanții echipelor respective, forța și plasamentul șuturilor pentru a-i pune cu adevărat în dificultate pe portari,** pe care, fie vorba între noi, de multe ori atacanții îi fac mari — firește, în unele cazuri !

Iată așadar una din marile explicații ale incapacității ofensive a echipelor noastre din prima divizie a țării și nu numai a lor. Concluzia vine de la sine : **dacă nu tragi suficient de mult pe spațiul porții nici nu poți marca goluri multe și nici nivelul spectacular al partidelor nu poate întruni calificativ bun.** Că vorba aia, omul dă un ban să savureze din plin duelul atacanți-portari ; dar dacă se trage puțin, se merge la „ciupeală", de unde goluri, de unde spectacol ?

Analizînd mai departe „cauza-cauzelor" o să mai ajungem la concluzia că **foarte mulți jucători din linia întîi au o tehnică rudimentară în a șuta** — de aici gradul scăzut de periculozitate al șuturilor lor — **că se muncește puțin la antrenamentele din cursul săptămînii. Ne amintim că la unele consfătuiri cu antrenorii sau analize de campionat organizate de federație s-au invocat mereu lipsurile în materie de eficacitate a atacanților noștri, s-au dat îndrumări în folosirea unor materiale adecvate exercițiilor trasului la poartă, dar** — dacă nu greșim — **nicăieri nu le vom găsi.** Or, se știe că a ajunge aproape de perfecțiune, indiferent în ce compartiment activezi, **este absolut obligatoriu de a repeta în permanență diverse exerciții de șut, singurul mijloc în măsură să-ți dea siguranța și precizia loviturilor la poartă. Din păcate, jucătorii noștri muncesc prea puțin în direcția aceasta, unii dintre ei, cu galoane de internaționali, făcînd, în ultima vreme, chiar foarte mulți pași înapoi în materie de eficacitate. Este firesc ca o atare situație negativă să se reflecte și la nivelul întîlnirilor internaționale — intercluburi și reprezentative.**

Remediul nu-l pot da decît tehnicienii echipelor, jucătorii înșiși, ambele părți avînd obligația de a munci cu responsabilitate la fiecare oră de antrenament, pentru a îndrepta această situație precară a fotbalului nostru care se numește INEFICACITATE.

Stelian TRANDAFIRESCU